

ולא דמי לנותן טעם בר נותן טעם. וגם ראיתי וחקרתי ענין מתקני שכר וידעתי כי כן הוא שיש בו הממשס^א. ותדע דהא בפרק אלו עוברין (מב ע"א) חשיב שכר המדי בכלל הרי אלו באזהרה שהוא [ב]מלקות, ואי לית ביה ממש הא אמר ר' יוחנן (ע"ז סז ע"ב) טעמו ולא ממשו אין לוקין עליו. ואם תאמר הא רבנן פליגי עליה דר' אליעזר ואמרו אין לוקין, שמע מינה דאין בו טעמו וממשו ואפילו הכי ר' אליעזר מחייב ליה מריבויא דכי כלסב בחמץ ולא בשאר איסורים, תריץ הא דלא לקי לרבנן משום דליכא כזית בכדי אכילת פרס, דבכי האי גונא אמר ר' יוחנן נמי, ור' אליעזר סבר דלקי מכל מחמצת. ואע"פ ששותים הרבה שכר ביחד ואינו דומיא דכותח דלא שרפי ליה כחדא, כיון דאין הממש בעין ליכא כזית בכדי אכילת פרס. וכן בשכר של גוים אין בו משום בישולי גוים, ואע"ג דקימחא עיקר, אין הממש ניכר בו אע"פ שטעמו וממשו הוא^ס. ותו אמאי מצריך ליה בירושלמי^ס עירוי, אלא שמע מינה דממשו איכא כמו ביין נסך. ומה שהתיר מורי על דבר שהשירו הזפת על ידי האור ונתן לתוכו יין, ויש שאוסרין מקינסא אע"פ שנישר הזפת, גם אני יוצא בעקבותיהם כי אומר אני שבשכר יש ממשות האיסור כמו יין נסך, ואינו נותן טעם בר נותן טעם. אבי מורי^ס.

קע

מביצה

שאלני מוריניו רבינו אפרים^ס

בני אדם שקונים בשר מערב יום טוב ומולחים ביום טוב נראה לי דאיסורא עושים

ואומר אני כל מה שאמרו חכמים להגעיל כלי חמץ לצורך הפסח היינו אותן כלים שנשתמשו בהם עיקר חמץ, אבל אותן כלים שנשתמשו בהם טעם חמץ כגון שכר ואפילו רותח אין צריך הגעלה, דנותן טעם בר נותן טעם הוא. ואפילו יורה שמבשלים בה שכר אינה צריכה הגעלה, ולא כמו שאמרת דוקא חמץ בצונן, דאפילו שכר רותח אם נשתמש בכלי אין צריך הגעלה. אפרים ב"ר יצחק.

תשובתי. מה שאנו אומרין אינו יוצא מידי דופיו לעולם, זהו אם קיבל טעם על ידי בישול, כדכתיב (ויקרא ו כא) אשר תבושל בו ישבר, אבל כשקיבל טעם על ידי צונן יוצא מן דופיו, כדחזינן גבי יין נסך דיוצא מדופיו על ידי עירוי, וכאשר הוכחתי ממאני דקוניא. ומה שכתבת דלא דמי למאני דקוניא דאין מכניסו לקיום אבל זה ששאלתי מכניסו לקיום ואסור בצונן ביין נסך, תשובתי אפילו הכי די לו ברתיתה, דהא אי עביד להו עירוי סגי להו בהכי, כדאמרין בפרק כל שעה בירושלמי (ספ"ב) הני גרביא דכותח ממלאין ג' ימים מעת לעת ומערן, והאי חמץ בצונן הוא, וכלס היכא דמועיל עירוי הוא הדין רתיחה, כדאמרין בסוף מסכת עבודה זרה (ע"א) הרוצה לטהרן מיד מגעילן ברותחין. ואע"ג דההיא בשל עץ מיירי, מיהו הואיל דעירוי מועיל לעץ כמו לחרס הוא הדין לענין הגעלה הן שוין.

אבל מורי שרוצה להתיר בלא רתיחה משום נותן טעם בר נותן טעם וכו' כמו שכתבת לעיל, אומר אני דשכר הוי חמץ על ידי תערובות כדמוכח באלו עוברין, והעירוב הוא גוף האיסור ולא נותן טעם, ואפילו ממש איכא והוא נותן טעם איסור עצמו בחביות,

תוס' ד"ה ותרויהו ובספרנו לקמן סי' אלף וס'. פד. המובא לעיל בד"ה תשובתי. פה. במרדכי שם נוסף: ע"ז חשיב ר' אפרים והחזיק דבריו דנ"ט בר נ"ט הוא ונלאיתי לכתוב. ולפנינו כ"ז ליתא. פו. הכותב והמשיב הוא רבינו יואל כמש"כ בשה"ל סי' רנג. ומש"כ במרדכי ביצה ר' תרנו בפתיחת הדברים כתב ראבי"ה, בכת"י דהמרדכי כתוב 'א"ה קע' שפתרונו אבי העזרי סי' קע. היינו שהעתיק מספרנו ולא שהזו דברי

תכ דאמרין חזר וניעור. פ. עיין טור שם שהביא בשם רבינו יואל 'ועירוי שלשה ימים הוי כמו הגעלה' ותמה עליו בב"י דהא לא יליף רבינו יואל עירוי מהגעלה אדרבה להגעלה יליף מעירוי. ועי"ש בב"ח. פא. או"י: ממש של השעורים. ועי' ב"י יו"ד סי' צח עמ' רמט ד"ה והרשב"א אם איסור מחוי נחשב לממש או לנ"ט. פב. צ"ל דכל [והיינו ריבויא דכל מחמצת בפסחים מג ע"א] וכו' באו"ז. פג. עי' ע"ז לא ע"ב